

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:	3.Kf.700.048/2022/15.
A felperes:	felperes (felperes címe., tartózkodási hely: felperes tartózkodási helye)
Az alperes:	alperes (alperes címe)
Az alperes képviselője:	alperest képviselő kamarai jogtanácsos
A per tárgya:	közszerződési tárgyú közigazgatási jogvita elbírálása
A fellebbezést benyújtó fél:	felperes, 14. sorszám alatt
A fellebbezéssel támadott határozat:	Fővárosi Törvényszék 6.K.705.337/2021/13. számú ítélete

Í T É L E T

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 1.000.000 (egymillió) forint sérelemdíjat, a felperes által fizetendő elsőfokú perköltség összegét 300.000 (háromszázezer) forintra leszállítja, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 150.000 (százötvenezer) forint másodfokú perköltséget.

A fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes 2018. január 15. napjától 2019. március 18. napjáig állt kormányzati szolgálati jogviszonyban aminisztérium alperesi jogelődnél. Hat hónapos próbaideje leteltét követően a felperes családjával városba költözött. Jogviszonyát a munkáltató érdemtelenésre hivatkozással az 513-1/2019/SZÜFO számú felmentéssel megszüntette. A felperes jogviszonyának megszűnését követően a hivatali levelezőrendszeren folytatott leveleit a felperes hozzájárulása nélkül a munkáltató archiválta, nem biztosította részére személyes adatainak törlését, azt teljes egészében megismerte (személynév 1 főosztályvezető a felperes felmentését követően kikérte a NISZ Zrt.-től a felperes email-levelezését), magánleveleit a későbbi perben felhasználta. A felmentéssel szemben a felperes által benyújtott közszolgálati panasznak a Közszolgálati Döntőbizottság (a továbbiakban: KDB) a JHÁT-DB/120/33/2019. iktató számú határozatával (a továbbiakban: határozat1) részben helyt adott és a kormányzati szolgálati jogviszony jogellenes megszüntetése okán kötelezte a munkáltatót a felperes javára 12 havi, 4.200.000 forint általánymunkakártérítés megfizetésére, ezt meghaladóan a panaszt elutasította.

[2] A munkáltatónak a határozat1 ellen benyújtott keresete folytán 32.K.702.040/2020. számon közigazgatási peres eljárás indult a Fővárosi Törvényszék előtt, amely során 2020. február 20-án a felperes viszontkeresetet terjesztett elő a felettese részéről a felperest ért megalázó bánásmód miatt 3.000.000 forint sérelemdíj, leveleinek jogosulatlan megismerése miatt további 1.000.000 forint sérelemdíj és a budapesti ingatlanának a bérletével összefüggő 2.000.000 forint kártérítés megfizetésére kérte a munkáltató kötelezését.

[3] A Fővárosi Törvényszék 32.K.702.040/2020/16. számú végzéssel hatáskör hiányában a viszontkereset kapcsán az eljárást megszüntette és a viszontkereset-levelet áttette a KDB-hez.

A KDB a 2021. július 26-án kelt JHÁT-DB/66/43/2021. iktatószámú határozatával (a továbbiakban: határozat2) a kártérítés tárgyában az eljárást, – miután az a felperes jogviszonyának megszüntetésével összefüggő kereseti követelés – elkészttség miatt megszüntette; a felperes személyiségi jogai munkáltató általi felróható megsértésének bizonyítása hiányában a sérelemdíj iránti panaszt elutasította.

[4] A Fővárosi Törvényszéknek a felperes közszolgálati jogviszonyának jogellenes megszüntetése tárgyában hozott 32.K.703.021/2021/9. számú ítélete –, amely a határozat1-t megváltoztatta és az alperest terhelő általánymunkakártérítés összegét 10 havi 3.500.000 forintra mérsékelte, ezt meghaladóan a keresetet elutasította – 2021. szeptember 7-én jogerőre emelkedett.

A felperes keresete és az alperes védekezése

[5] A felperes a határozat2-vel szemben, többször módosított és pontosított, végső keresetében a munkáltatónak összesen 5.000.000 forint sérelemdíjban és 2.000.000 forint kártérítésben való marasztalását kérte az alábbiak szerint.

[6] A KDB előtti panaszeljáráásban előadottakkal egyezően 3.000.000 forint sérelemdíjat az alperesi jogelőd parlamenti főosztályán személynév 2 és személynév 3 felettese, illetve a stratégiai főosztályon személynév 1 főosztályvezető magatartásaira alapítottnak kérte, akik álláspontja szerint zaklatták, vezetői beosztásukkal szándékosan visszaéltek. A főosztályvezető legsúlyosabb magatartásaként hivatkozott arra, hogy rosszindulatúan, ártó szándékkal 2018. december 14. napján egy öngyilkossággal kapcsolatos

feladat elvégzésére utasította, amely érzékenyen érintette, mivel az édesapja is ilyen módon hunyt el, ezzel emberi méltóságában megalázta. További 2.000.000 forint sérelemdíjat követelt munkahelyi vezetője által a gov.hu kiterjesztésű hivatali elektronikus levelezőrendszerben folytatott magán e-maileinek (személynév 4, személynév 5 államtitkároknak küldött) – engedély és hozzájárulás nélküli – kifürkészése miatt, a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet) szóló AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2016. április 27-i (EU) 2016/679 RENDELETE (a továbbiakban: GDPR) 6. cikk (1) bekezdése, és a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:46. § (1)-(2) bekezdése levéltitok megsértésére hivatkozással. A személyiségi jogainak védelme elsőbbségére hivatkozott a másik fél bizonyítására vonatkozó kötelezettségéhez képest; személynév 5 államtitkárnak szóló levele megszerzésével a munkáltató előmenetelét, érdekérvényesítését akadályozta, amely kapcsán joggal való visszaélés bekövetkezését is állította.

[7] Vitatta a kártérítés iránti igény elkésettségét és a budapesti ingatlannak 2019. március 1-jétől 2019. december 31-ig 10 hónapra megfizetett 2.000.000 forint bérleti díjját, mint kártérítést követelte. Érvelése szerint kizárólag az alperesnél meghirdetett biztos álláshely miatt költözött városba és bérelt ingatlant. Hivatkozott továbbá arra, hogy a munkáltató a jogviszony megszüntetése kapcsán a határozat1-t támadva perben tartotta és tartja, ezért kénytelen volt a lakást a fenti időszakban is tovább bérelni. Keresetpontosításában a munkáltatói károkozó magatartást az elbocsátásával hozta összefüggésbe. Tanúbizonyítási és szakértői bizonyításra vonatkozó indítványt is előterjesztett.

[8] Az alperesi jogelőd védiratában a felperes keresetének elutasítását kérte. A kártérítés iránti keresetet egyfelől a határozat2-ben foglaltakkal egyetértve elkésettsége miatt, másfelől a munkáltató jogellenes magatartása, az okozati összefüggés és felróhatósága teljes hiányában alaptalannak tartotta. Hivatkozása szerint úgy járt el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható, amikor feladott egy általános, nyílt álláshirdetést. A felperes nem célzott toborzással került a munkáltatóhoz; semmivel nem támasztotta alá, hogy kizárólag a foglalkoztatása miatt kellett ingatlant bérelnie a városban. Vitatta a kár összegét is. A perben tartásra vonatkozó felperesi érvelés kapcsán is a jogellenes magatartása hiányára hivatkozott: munkáltatóként az alkotmányos alapjogát gyakorolta a perindítással; továbbá kiemelte, hogy egy per viteléhez nem szükséges az adott városban élni. A sérelemdíjra vonatkozó felperesi igényt is elutasítani kérte utalva a KDB előtti eljárásra, ahol széleskörű bizonyítás zajlott, amelyek nem jártak sikerrel. A határozat2 sérelemdíj alaptalanságát érintő megállapításait fenntartva kitért arra is, hogy a felperes a hivatali levelezés és e-mail cím használatának célhoz kötöttségével ellentétesen és jogellenesen folytatott magánlevelezése kizárja a munkáltató jogellenességét.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[9] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította.

[10] Ítéletét a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 5. § (4) bekezdésre, kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Kit.) (1)-(4) bekezdésére [helyesen: 165. § (1)-(4) bekezdése], a Ptk.

2:42. §-ra, 2:43. § e) pontra, 2:46. §-ra és (2) bekezdésére, 2:52. § (1)-(2) bekezdésére alapította.

[11] A felperes kártérítésre irányuló keresetét érdemben vizsgálta és megállapította, hogy a felperesi „kár” nem volt ok-okozati összefüggésben a kormányzati szolgálati jogviszonnyal, továbbá a kárt az alperes ellenőrzési körén kívül eső olyan körülmény okozta, amellyel nem kellett számolnia és nem volt elvárható, hogy a károkozó körülmény bekövetkezését elkerülje, vagy a kárt elhárítsa és a kárt kizárólag a károsult elháríthatatlan magatartása okozta. Elfogadta az alperes érvelését és indoklásában rögzítette, hogy a munkáltatónak nem volt befolyása a felperes lakhatási körülményére, magatartása nem állt okozati összefüggésben azzal, hogy a felperes ingatlant bérelt a városban; a per viteléhez nem szükséges abban a városban élni, ahol az folyamatban van, a megjelenései költsége pedig perköltségként érvényesíthető. A kártérítési keresetet azon az alapon is alaptalannak találta, mert a felperes a vagyonsökkenés bekövetkezését és annak mértékét sem bizonyította.

[12] A sérelemdíj iránti keresetet egyrészt amiatt találta alaptalannak, mert az alperesi munkáltató kimenthette magát azzal, hogy úgy járt el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható volt. Mellőzte személynév 2 és személynév 3 tanúk meghallgatását, mert a felperes csak általánosságokat közölt magatartásukkal kapcsolatban, konkrét felperesi előadások hiányában nem volt abban a helyzetben, hogy vizsgálja azok valóságát; továbbá nem jelölte meg azt sem, hogy ezek a magatartások, mely konkrét nem vagyoni sérelmet okoztak felperesnél. Ezzel szemben személynév 1 és személynév 6 egybehangzó tanúvallomásai alapján megállapította, hogy a stratégiai főosztály működése indokolta a sürgős és azonnali feladatkiosztásokat, ami nem csak a felperest érintette. Az alperes szabadon dönthetett a felperes által elvégzett feladatok eredménye hasznosításáról. Az öngyilkossági statisztikával kapcsolatos feladatkiosztás körében a felperesi állításokat nem találta bizonyítottnak és megállapította, hogy a felperes vezetői magatartásukkal nem vagyoni hátrányt nem okoztak.

[13] A levéltitok megsértésével összefüggésben a felperes nem bizonyította sikerrel, hogy a munkáltatója kifürkészte a leveleit. Megállapította, hogy a levelezőrendszer kezelése a NISZ Zrt.-re volt bízva, a vezetők nem fértek hozzá a felperes levelezéséhez jogviszonyának fennállása alatt; az utólag került lementésre és a munkáltató birtokába a jogviszony megszűntetése miatt. Azt is rögzítette, hogy a munkáltató az általa biztosított, kifejezetten munkavégzés céljából a munkavállaló részére generált és hivatalos levelezésekben felhasznált e-maileket kivétel nélkül kezelheti, tárolhatja, felhasználhatja, megismerheti, azok nem élvezik a munkavállaló személyiségi jogainak a védelmét, nem esnek ebbe a kategóriába. Azáltal, hogy a felperes a hivatalos e-mail címéről magán e-maileket is bonyolított „automatikusan megadta a felhatalmazást” azok kezelésére a munkáltatónak: a felperesnek kellett volna tartózkodnia a privát e-mailezéstől. Irrelevánsnak tartotta, hogy a munkáltató mikor ismerte meg a levelezéseket. Mindezért arra jutott, hogy felróhatóság hiányában nem követhette el a munkáltató a felperes által hivatkozott személyiségi jogsértést, a felperesnél nem következhetett be ebből kifolyólag sérelem, így sérelemdíj megfizetésének sem lehetett helye, emiatt mellőzte az ezzel összefüggő szakértői bizonyítás lefolytatását is.

[14] A munkáltató diszkrecionális jogkörébe tartozik annak eldöntése, hogy mire és hogyan használja fel a munkavállaló feladatellátásának eredményét, ezért nem foganatósított szakértői bizonyítást a felperes által elvégzett, majd állítása szerint fel nem használt feladatok tekintetében, másfelől a szakértői bizonyításra vonatkozó indítványt nem találta elég konkrétan.

[15] Az eljárás felfüggesztése iránti felperesi kérelemnek nem adott helyt, mert álláspontja szerint a felmentés jogellenessége tárgyában folyó perben tárgyaltak nem képezték

eljárásának előkérdését: attól független volt a felperesnek mind a kártérítés iránti, mind a sérelemdíj iránti igénye.

[16] A pervesztes felperest az alperes perköltségének a megfizetésére kötelezte a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. § (1) bekezdése szerint, amelynek mértékét a 7.000.000 forintos pertárgyérték alapulvételével határozta meg a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) 3. § (2) bekezdés a) pontjára alapítottnan.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[17] A felperes a fellebbezésében az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte, másodlagosan az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a keresettel egyezően kérte az alperes 7.000.000. forint kártérítés és sérelemdíj címén való marasztalását. A perköltség vonatkozásában pervesztessége esetére – a konkrét perköltségigény alperes általi megjelölésének hiányában – az elsőfokú bíróság által megállapított perköltségre vonatkozó rendelkezés hatályon kívül helyezését és annak mellőzését kérte, vagylagosan annak jelentős mértékű csökkentését az ellenérdekű fél által elvégzett munkával arányosan.

[18] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése, Kp.78. § (1) bekezdése alkalmazásával a Pp. 276. § (5) bekezdése, Ptk. 2:42. § (2)-(3) bekezdése, 2:46. § (1)-(2) bekezdései, a GDPR 6. cikk (1) bekezdés a) - e) pontjai, az IM rendelet 2. § (2) bekezdése megsértését állította.

[19] Hivatkozása szerint a Kp. 110. § (1) bekezdésének b) pontját megalapozó módon az elsőfokú ítéletet olyan bíró hozta, akivel szemben abszolút, illetve relatív kizárási ok áll fent, tekintettel arra, hogy – az ítélet szóbeli indokolása során elhangzottak szerint – korábban minisztériumban dolgozott. Az alperesi szervezet és a minisztériumok hierarchikus rendszerű felépítése miatt álláspontja szerint nem volt elvárható az eljáró bírótól, hogy előző munkahelyét, illetve az ott dolgozókat elmarasztalja; a bíró részrehajlása (elfogultsága) a pervezetés és a bizonyítás mellőzése során is megmutatkozott. Erre vonatkozóan kérte az elsőfokon eljáró bíró nyilatkozata beszerzését.

[20] A kártérítés iránti igény tekintetében vitatta az elsőfokú ítélet [19]-[20], [23], [26]-[27] bekezdésében foglalt megállapításokat. Állította, hogy a vagyoni kára a kormányzati szolgálati jogviszonnyal, annak megszüntetésével kapcsolatosan keletkezett, emiatt is kérte az eljárás felfüggesztését. A törvényszék tévesen nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy nem nyilvános állaspályázat alapján került alkalmazásra, korábban lakhatási támogatásban részesült, az osztályos egyezségi megállapodás alapján algyői ingatlanát nem használhatta. Az elsőfokú bíróság tévesen nem állapította meg az ok-okozati összefüggést a jogviszonya jogellenes megszüntetése és a bekövetkezett kár között, valamint vitatta, hogy a csatolt okirati bizonyítékok nem igazolnák a bérleti díj megfizetésének tényét.

[21] A sérelemdíj kapcsán kifogásolta, hogy a törvényszék nem foganatosította az előterjesztett bizonyítási indítványait. Az elsőfokú ítélet [31]-[34], [36]-[42] bekezdései álláspontja szerint téves következtetésen alapulnak, vitatta továbbá a [43]-[44], [50], [54]-[57], [59] bekezdésekben foglalt megállapításokat. A törvényszék megállapításával ellenkezőleg az öt tanú együttes meghallgatása után tudta volna bizonyítani állításait, konkrétan megjelölte, hogy feletteseinek vele és más munkatársaival szembeni munkahelyi

zaklatása részletei bizonyítására kérte személynév 2, személynév 7 és személynév 8 tanúk meghallgatását. A nem vagyoni sérelem körében megjelölte, hogy a munkahelyi zaklatás olyan időben érte, amikor egyébként is sebezhető volt, mert édesapja öngyilkos lett, a felettese erről való tájékoztatása ellenére zaklatását folytatta. Nem értett egyet azzal, hogy a munkáltató diszkrecionális jogába tartozna, hogy az általa elkészített munkafeladat anyagát felhasználja-e: a törvényszék tévesen nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy a felettese szándékosan, feleslegesen dolgoztatta, mert már azzal a tudattal adta ki a rövid határidős feladatot a részére, hogy azt nem fogja felhasználni, ezzel joggal való visszaélést valósított meg. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság személynév 1 tanúvallomását nem vetette össze a jogviszonya jogellenes megszüntetése körében keletkezett peranyaggal, mert abból kiderül, hogy a tanúvallomással ellentétben az öngyilkossági statisztika összeállításával kapcsolatos feladatot a felettese, az édesapja öngyilkossága miatti érintettségéről való tudomásszerzést követően is fenntartotta, az általa fellettesének megküldött önéletrajznak sem tulajdonított jelentőséget.

[22] A levéltitok megsértése kapcsán jogszabálysértőnek tartotta a szakértő mellőzését, mert érvelése szerint azzal bizonyítást nyert volna a leveleinek munkáltató általi kifürkészése. Súlyosan jogsértő és sérelemdíjat megalapozó magatartásként hivatkozott arra, hogy az alperes a levelei tartalmát a bírósági eljárásban felhasználta, ezzel a levéltitkát jogsértően nyilvánosságra hozta. A levéltitok fennállása körében irrelevánsnak tartotta, hogy azokat milyen informatikai infrastruktúrán küldte el. Felmentésekor az irodáját azonnal el kellett hagynia, nem kapott lehetőséget a privát email-jei törlésére. A törvényszék hibásan nem tett különbséget az adatkezelés és a konkrét email tartalmának megismerése között, az adatkezelésre jogosult szerv ugyanis nem jogosult az email-ek tartalmának megismerésére, és a privát email-ek hozzájárulása nélküli felhasználására. Azzal érvelt, hogy ekörben az elsőfokú bíróság megállapításai feltételezéseken alapulnak és jogszabályhelyek megjelölését nélkülözőek. Hibásnak tartotta ítéleti következtetését, miszerint azzal, hogy a hivatali email címről magán email-eket is bonyolított „automatikus felhatalmazást” adott a munkáltatónak azok kezelésére, az elsőfokú ítéleti megállapítással szemben a hivatali levelezésben felhasznált e-mailei személyiségi jogi védelem alatt állnak.

[23] A pervesztességgel összefüggő perköltségviselésre vonatkozó megállapításokat is sérelmezte (elsőfokú ítélet [61] bekezdés), mert az alperesi jogtanácsos nem hivatkozott a védíratában az IM rendeletre, és munkadíjáról számlát, költségjegyzéket nem csatolt; továbbá a megítélt perköltség nem áll arányban az alperesi jogtanácsos által elvégzett munkával, ugyanis két tárgyaláson vett részt, egy védíratot szerkesztett, a KDB előtti eljárásban felmerült költség pedig nem vehető figyelembe.

[24] A felperes a fellebbviteli eljárásban tartott tárgyaláson előadta, hogy az elsőfokú ítélet kihirdetését követően határozta el, hogy az eljáró bíró elfogultságára hivatkozással fellebbezéssel él. A másodfokú eljárásban tartott tárgyaláson nyilatkozott arról is, hogy a közvetlen munkahelyi vezetői zaklató magatartásával összefüggésben nem jelölt meg korábban konkrét személyiségi jogi sérelmet, mert magatartásukat joggal való visszaélésnek tartotta, ekkor jelölte meg a Ptk. 2:43. § a) pontjába ütköző egészséghez való jog megsértését és arra irányuló feltételezését, hogy személynév 2 zaklató magatartásának kiváltó oka személynév 5 államtitkárnak írt levele lehetett. Itt hivatkozott először arra és kérte figyelembe venni a 2019/1152 és 2019/1158 számú EK irányelvek alapján beiktatott Kit. 64.§ (6) bekezdésében foglaltakat, mert ezzel állítása szerint az alperes joggal való visszaélés tilalmába ütköző magatartására alapított, közszolgálati jogviszony jogellenes megszüntetése megállapítható lett volna.

[25] Az alperes fellebbezésre tett észrevételében és annak pontosításában az elsőfokú ítélet másodfokú bíróság általi helybenhagyását kérte. Egyetértett a törvényszék által megállapított tényállással és az abból levont helytálló következtetéssel. Álláspontja szerint a fellebbezésben előadottak nem támasztják alá tévedést, jogszabálysértést, indokolatlanul figyelembe vett bizonyítékot. Hivatkozott arra, hogy a felperes a kártérítési igényét az elsőfokú eljárásban visszavonta, ezért azt a fellebbezés során ismét nem terjesztheti elő. Az elsőfokú perköltsége csökkentésének mellőzésével kérte a felperes első- és másodfokú perköltségben marasztalását a hatályos IM rendelet szerinti összegben.

Az alperes a fellebbviteli tárgyaláson nem tudta határozottan megjelölni, hogy korábban bármelyik eljárásban (KDB előtt, közszolgálati jogviszony jogellenes megszüntetésével összefüggő per) Biztonsági Informatikai Szabályzata becsatolásra került volna; az államtitkárnak küldött levelet szervezetrendszeren belülinek tekintette, emiatt vitatta, hogy az magánlevelezésnek minősülne.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[26] A fellebbezés az alábbiak szerint kisebb részben alapos.

[27] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 108. § (1) bekezdésében foglaltak alapján, kizárólag a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem keretei között vizsgálta felül, az ügyet tárgyaláson elbírálv.

[28] A másodfokú bíróság elsőként az abszolút eljárási szabálysértés, a perben esetlegesen kizárt bíró eljárásának kérdését vizsgálta, figyelemmel a Kp. 110. § (1) bekezdésére, arra, hogy annak fennállta esetén a fellebbezés további jogszabálysértés-állításai nem lennének vizsgálhatók. A Fővárosi Ítéltábla nem találta megalapozottnak a felperes okfejtését az elsőfokú bíróságnak az Alaptörvény XXVIII. cikkébe ütköző elfogultságáról, mert egyrészt arra csupán a fellebbezésében hivatkozott: kizárási kérelmet az elsőfokú eljárásban – a tárgyalásvezetéssel, kioktatással, a bizonyítás mellőzésével kapcsolatban – nem terjesztette elő, ezért a Kp. 10.§ (5) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 15. § (2) bekezdése alapján a kizárási ok vizsgálata a tudomásszerzést követő haladéktalan eljárás, érvényesítés elmaradt a felperes részéről; sem panasz, sem kizárási ok bejelentésével nem járt el, így az időmúlásra is figyelemmel ellenőrizhetetlenné váltak azon hivatkozásai, amelyekre csak az első fellebbezési tárgyaláson hivatkozott (az eljáró bíró beszélgetett az alperesi képviselővel a tárgyalást követően; részrehajló volt az alperesi képviselő irányában). Másrészt pedig – vizsgálva az ítélet szóbeli indokolása során elhangzottként csak állított korábbi, minisztériumi foglalkoztatás nem bizonyított ténykérdését – hivatalból sem észlelt olyan elfogultsági okot, amely lényeges eljárási szabálysértésben öltött volna testet: a Kp. módosított szöveggel hatályba lépett 10. § (1) bekezdés c) pontja átfogalmazásával ugyanis a törvényalkotó nem zárta ki generálisan öt évre azon bírókat a közigazgatási jogviták elintézéséből, akik korábban az alperesi oldalon álló (Kp. fogalmi rendszere szerinti) közigazgatási szerv foglalkoztatásában álltak, aminek indokait a jogalkotó a közigazgatási szabályszegések szankcióinak átmeneti szabályairól, valamint a közigazgatási eljárásjog reformjával összefüggésben egyes törvények módosításáról és egyes jogszabályok hatályon kívül helyezéséről szóló 2017. évi CLXXIX. törvény 25. § (2) bekezdéséhez fűzött előterjesztői

indokolásban jelenített meg (ld. bővebben: <https://www.parlament.hu/irom40/18298/18298.pdf>). Arra nem merült fel adat a rendelkezésre álló peres és előzményi iratokban, hogy az eljárás bíró a vitatott közigazgatási tevékenység megvalósításában részt vett. Továbbá az eljárás bíró kinevezésének nyilvános adata [216/2016. (VI. 24.) KE határozat] alapján az első, határozott időre történt kinevezéséhez képest a KDB perben releváns határozatának meghozatalához képest is több mint öt év telt el. Mindezt az elsőfokú bíróság elfogultságára alapított, bizonyítás mellőzését kifogásoló érvelés a fentiek miatt, szintén megalapozatlan.

[29] A fellebbezési eljárás kereteit – abszolút eljárási szabálysértés hiányában - rögzítendő, hogy a fellebbviteli tárgyaláson előadott új tények és bizonyítékok (hivatkozások) a Kp. 100. § (3) bekezdésében foglalt megszorítás miatt nem voltak figyelembe vehetők. Másfelől a Kp. 100. § (1) bekezdésében foglalt együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis, ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokai is ismerteti. A tartalmi elemek hiánya vagy fogyatékossága esetén ugyanis a másodfokú bíróság nem kerül abba a helyzetbe, hogy egzakt módon megismerhesse azt az okot vagy okokat, amelyek miatt a fél a jogerős határozatot jogszabálysértőnek tartja. Emellett a fellebbezési kérelem e tartalmi elemei meghatározzák a fellebbezési eljárás tartalmi és perjogi kereteit is (Kúria Kfv.VII.37.422/2020/8., Kfv.VII.37.651/2020/6.). A felperes a munkáltatónak a joggal való visszaélést megvalósító magatartásával összefüggő ítéleti megállapításokat és az elsőfokú bíróság tényállasmegállapítási kötelezettsége alapjául szolgáló bizonyíték értékelési tevékenységét vitató fellebbezési érvelésében nem jelölte meg a megsértett jogszabályhelyet, ezért az elsőfokú ítéletet a Fővárosi Ítéltábla e körben nem vizsgálhatta.

[30] Az elsőfokú bíróság a bizonyítást a szükséges terjedelemben lefolytatta, hatályon kívül helyezést indokoltá tévő lényeges eljárási szabálysértést nem követett el, a rendelkezésre álló adatokat részben okszerűen mérlegelte, a megállapított tényállást a másodfokú bíróság kiegészítette a rendelkezésre álló adatok alapján, illetve azt több helyen pontosította. A Fővárosi Ítéltábla a levont jogi következtetésekkel kisebb részben nem értett egyet, az elsőfokú bíróság döntésének indokait csak részben osztotta.

[31] Az alperes alaptalanul állította, hogy a kártérítés tekintetében a felperes a keresetétől az elsőfokú eljárásban elállt, ezt a periratok nem támasztották alá. A kártérítésre irányuló kereset megalapozatlanságával a másodfokú bíróság egyetért, azonban az elsőfokú ítélet indoklását nem osztotta. A törvényszék ugyanis tévesen vizsgálta, hogy a kár a felperes kormányzati szolgálati jogviszonyával összefüggésben következett-e be. A felperes, bár a határozat2-t követő peres eljárásban állította, hogy a kártérítési igénye nem a közszolgálati jogviszony megszüntetésével összefüggésben keletkezett, azonban a 2021. december 21-én benyújtott keresetpontosításában foglalt érvelése szerint az elbocsátás miatt került olyan helyzetbe, hogy kára keletkezett, az nem következett volna be, ha az alperes nem bocsátja el. A Kp. 130. § (2) bekezdésének megfelelően a KDB határozatát támadó kereseti kérelem alapján indult eljárásban e törvény (Kp.) elsőfokú eljárásra vonatkozó szabályait törvényben és az e fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. A pert az ellenérdekű féllel szemben kell megindítani. A Kp. 131.§ (6) bekezdése szerint a KDB határozatát támadó kereseti kérelem alapján indult perben a fél nem hivatkozhat olyan tényre, körülményre, bizonyítékra, amely a KDB eljárásnak nem képezte tárgyát, kivéve akkor, ha azt a KDB hivatkozása

ellenére nem vette figyelembe, azt önhibáján kívül nem ismerte, illetve arra önhibáján kívül nem hivatkozott. A KDB a határozat2-ben kifejtette, hogy a felperes (akkor panaszos) igényét kifejezetten a kormányzati szolgálati jogviszony megszüntetésével összefüggésben terjesztette elő, előadta, hogy a jogviszonya megszüntetésének ténye keletkezteti a bérleti díjjal kapcsolatos követelését, a felmentést követően még 10 hónapon keresztül 2019. december 31-ig, havi 200.000 forint lakásbérleti díjat kellett fizetnie. Ennek tükrében tehát az elsőfokú bíróság a Kp. 131. § (6) bekezdésében írt korlátozás miatt nem vehette volna figyelembe a felperes perben előadott eltérő, jogviszony megszüntetésétől függetlenül keletkezett kárra vonatkozó hivatkozásait, nem vizsgálhatta volna a jogviszony keletkezésével összefüggő körülményeket sem, annál is inkább mert a keresetpontosításban a felperes visszatért eredeti érvelésére, amely az elbocsátással összefüggő kártérítési igényre vonatkozott. A KDB helyesen utalt arra, hogy a közszolgálati jogviszony jogellenes megszüntetésével összefüggő panaszeljáráásban kellett volna a felperesnek hivatkozni minden olyan, az eset összes figyelembe vehető körülményére, amely a Kt. 116. §-a alapján a jogellenesség jogkövetkezményei (átalánykártérítés) körében értékelhető. Utal a másodfokú bíróság az átalánykártérítés körében kialakult bírói jogértelmezés alapján fennálló gyakorlatra. A jogellenesség jogkövetkezményei súlyának értékelésekor a mérlegelés körébe tartozó – az eset egyéb sajátosságainak szem előtt tartása mellett – egyik körülmény lehet a köztisztviselő által elszenvedett vagyoni és nem vagyoni hátrány, azonban az átalánykártérítés a köztisztviselőt a jogkövetkezmények súlyának értékelése (a nem vagyoni hátrány) alapján akkor is megillette, ha a jogellenes megszüntetéssel összefüggésben vagyoni kára nem keletkezett. Ugyanakkor az átalánykártérítés, mint jogkövetkezmény valamennyi kár kompenzálására szolgál, azon felül további igény nem érvényesíthető (Kf.VIII.40.424/2021/8., Mfv.I.10.009/2020/4.). Mindezek alapján a felperes közszolgálati jogviszonya megszüntetésével összefüggő, további kártérítési igényének nem volt helye, ezért az elsőfokú ítélet kártérítési keresettel összefüggő indokait a másodfokú bíróság mellőzi.

[32] A másodfokú bíróság a 3.000.000 forint sérelemdíj megfizetése iránti kereset elutasításával is egyetértett.

A Ptk. 2:42. § (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy törvény és mások jogainak korlátai között személyiségét, így különösen a magán- és családi élet, az otthon, a másokkal való – bármilyen módon, illetve eszközzel történő – kapcsolattartás és a jóhírnév tiszteletben tartásához való jogát szabadon érvényesíthesse, és hogy abban őt senki ne gátolja. A (2) bekezdés szerint az emberi méltóságot és az abból fakadó személyiségi jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. A személyiségi jogok e törvény védelme alatt állnak. A sérelemdíj iránti követelések esetében a felperes tényállításokat a nem vagyoni sérelmeire, hátrányaira tesz, amelyek alapulvételével kell a bíróságnak mérlegeléssel megállapítania a megfelelő kompenzációt jelentő sérelemdíj összegét.

A Kp. 78. § (1) bekezdése a bizonyításra a Pp. szabályait a Kp. bizonyításról szóló XIV. fejezetében foglalt eltérésekkel rendeli alkalmazni. A Kp. 78. § (2) bekezdése szerint a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben, a megelőző eljárásban megállapított tényállással összevetve értékeli. Ennek kapcsán a másodfokú bíróság hangsúlyozza, hogy a Kp. 5. § (4) bekezdése értelmében a KDB eljárása nem minősül megelőző eljárásnak, ezért a Kp. 78. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 279. §-a – a Kp. 78. § (2) bekezdésében rögzített, a megelőző eljárásra irányadó bizonyíték-értékelési szempont hiányában – irányadó, erre figyelemmel a bíróságnak a perben jelentős tényeket a felek tényállításainak és perben tanúsított magatartásának, valamint a per tárgyalása során megismert bizonyítékoknak és egyéb peradatoknak az egybevetése, egyenként és összességében történő értékelése alapján

meggyőződése szerint kellett megállapítania. A fellebbezésben tartalmát tekintve a felperes ugyan sérelmezte a bizonyítékok nem megfelelő értékelése eredményeként a sérelemdíjat megalapozó tényekre vonatkozóan az elsőfokú bíróság megállapításait és következtetését, azonban nem jelölte meg ennek alapjául szolgáló jogszabálysértést, amelynek hiányában a másodfokú bíróságnak a bizonyítékok felülmérlegelésére (a bizonyítékok újraértékelésére) nem volt lehetősége [Kp. 100.§ (2) bekezdés b) pont].

[33] A felperes a Kp.78. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 276. § (5) bekezdésének sérelmét állította azáltal, hogy az általa bejelentett 5 tanú (személynév 2, személynév 7, személynév 8, személynév 1, személynév 6) együttes meghallgatása elmaradt. A Fővárosi Ítéltábla ezzel összefüggésben kiemeli, hogy az elsőfokú eljárásban a felperes egyrészt a tanúk együttes meghallgatását nem kérte, továbbá a felettesei sérelemdíjat megalapozó jogsértő (zaklató), vezetői hatalommal visszaélő magatartására vonatkozó tényállításai konkrétumokat nélkülözőek voltak, illetve csupán a fellebbviteli tárgyaláson jelölte meg az egészség sérelmét, mint megsértett személyiségi jogát. A másodfokú bíróság előtt előadott új tények a Kp. 100. § (3) bekezdésébe ütköztek, emiatt azok nem voltak figyelembe vehetőek. A felperes személynév 2 felettese zaklató magatartásával összefüggésben a nem megfelelő munkahelyi légkör kialakulására hivatkozott, de konkrét tényállításokat nem tett és ezzel összefüggésben az őt ért hátrány bekövetkezését sem jelölte meg, amelynek hiányára abból is következtetni lehet, hogy a közös munkavégzésük igen rövid időtartamát (1,5 hónap) követően a felperes egy másik osztályra, másik vezető irányítása alá került. A másodfokú bíróság utal a Pfv.21.764/2015/4. számú, BH2016.241. számon megjelent eseti döntés alapján arra, hogy a személyiségi jog megsértésének nem automatikus jogkövetkezménye a sérelemdíj, ugyanis annak feltétele a hátrány bekövetkezése. Mindezek alapján megalapozottan mellőzte a törvényszék a felperes által ekörben indítványozott, szükségtelen bizonyítás (tanúvallomás, szakértői vélemény) elrendelését.

[34] személynév 1 emberi méltóságot sértő vezetői feladat kiosztására vonatkozó, – így az öngyilkossági statisztika elkészítésére adott utasítása is – sérelemdíjigényt megalapozó kereseti kérelem kapcsán a másodfokú eljárás keretében nem volt lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére és értékelésére, mert azt a felperes jogszabálysértés megjelölése nélkül a Kp. 100.§ (2) bekezdés b) pontjába ütközően vitatta, illetve a peradatok alapján a tényállás okszerűtlensége sem nyert igazolást. Felülmérlegelésre csak kivételesen kerülhet sor, ha a tényállás feltáratlan, iratellenes, logikai ellentmondást tartalmazó következtetésen, vagy a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen, vagy a logika szabályaival ellentétes mérlegelésén alapul. A másodfokú bíróság ilyen körülmény fennállására e kérdéskörben nem következtetett, a tanúvallomásokat a törvényszék idevonatkozóan helyesen értékelte, emiatt a felperes közvetlen vezetőjének joggal való visszaélés tilalmába ütköző és személyiségi jogot sértő magatartása sem volt megállapítható.

[35] A felperes a közszolgálati jogviszony jogellenes megszüntetése iránti közszolgálati panaszában a közvetlen vezetője joggal való visszaélés tilalmába ütköző magatartására jelen perben mint, sérelemdíjat megalapozó magatartásra is hivatkozott. Rá kell mutatni arra, hogy a megszüntetett, illetve megszűnt jogviszonyt a bíróságnak nincs lehetősége más jogcímen megszüntetni; a már jogerős döntésben megállapítottan jogellenes munkáltatói intézkedés és eljárás tekintetében utóbb, egy másik, elkülönült peres eljárásban a bíróság nem helyezkedhet arra a jogi álláspontra, hogy a munkáltatónak a bíróság által már jogerősen elbírált intézkedése meghozatalához vezető eljárása más, a jogerősen megállapítottól eltérő jogszabályi alapon (például joggal való visszaélésre hivatkozással) jogsértő. A perbeli esetben tehát fogalmilag kizárt a – felperes által sem vitatottan megvalósult – felmentés jogerősen elbírált jogcímének más jogcímen való újbóli

megállapítása vagy megváltoztatása. A Fővárosi Törvényszék 32.K.703.021/2021/9. számú jogerős ítéletével az alperes jogviszony megszüntetésével kapcsolatos jogellenes magatartását már értékelte, ezért annak jelen perben történő ismételt értékelésére nem kerülhetett sor.

[36] A felperes fellebbezését a másodfokú bíróság annyiban találta megalapozottnak, hogy az elsőfokú bíróság helytelenül hivatkozott elutasítási indokként arra, hogy a sérelemdíjat megalapozó adatkezeléssel összefüggő jogsértés és a levéltitok sértés, mint személyiségi jogsértés nem volt megállapítható.

[37] A Ptk. 2:43. § e) pontja szerint a személyiségi jogok sérelmét jelenti különösen a magántitokhoz és a személyes adatok védelméhez való jog megsértése. A 2:46. § (1) bekezdése szerint a magántitok védelme kiterjed különösen a levéltitok, a hivatalbeli titok és az üzleti titok oltalmára. A (2) bekezdés értelmében a magántitok megsértését jelenti különösen a magántitok jogosulatlan megszerzése és felhasználása, nyilvánosságra hozatala, vagy illetéktelen személlyel való közlése. A Kit. 173. § (1) bekezdésének megfelelően a kormányzati igazgatási szerv köteles a kormánytisztviselőt tájékoztatni személyes adatainak kezeléséről. A kormányzati igazgatási szerv a kormánytisztviselőre vonatkozó tény, adatot, véleményt harmadik személlyel csak törvényben meghatározott esetben vagy a kormánytisztviselő hozzájárulásával közölhet.

[38] A felperes helyesen kifogásolta az elsőfokú ítélet – jogszabály vagy egyéb munkáltatói utasítás, belső szabályozó megjelölése nélküli – megállapításait, amely szerint a munkáltatónak a felperes teljes, hivatali levelezőrendszeren folyó levelezésnek a kezelésére volt jogosultsága és a privát levelezés folytatásával „automatikusan megadta a felhatalmazást” annak alperes általi kezelésére is; az alperes hivatalos levelezésekben felhasznált e-maileket kezelheti, tárolhatja, felhasználhatja, megismerheti, azok nem élvezik a munkavállaló személyiségi jogainak a védelmét, a levelezése megismerhető volt bármikor; felróhatóság hiányában nem követhette el a munkáltató a felperes által hivatkozott személyiségi jogsértést, a felperesnél nem következhetett be ebből kifolyólag sérelem és sérelemdíj megfizetésének sem lehetett helye. Ehhez képest eltérő megállapításra a Fővárosi Ítéletábra a következők miatt jutott:

[39] A személyes adatok védelméhez való jog és a levéltitok megsértésére alapított igény tekintetében a felperes személyiségi jogai sérelme alapján 2.000.000 forint sérelemdíj iránti keresetét arra alapította, hogy a munkáltató jogosulatlanul megismerte a hivatali levelezőrendszeren küldött magán (privát) tartalmú, államtitkároknak címzett leveleit, amit a KDB előtt folyó közszolgálati jogviszony jogellenes megszüntetése iránti panaszeljáráásban meghallgatott személynév 1 nyilatkozatának felhívásával és a perben alperes által becsatolt iratokkal (személynév 1 által 2021. május 26-án küldött email) kívánt alátámasztani, állítása szerint a munkahelyi levelezésre szabályzat nem létezett, hozzájárulását nem kérték a levelei megismeréséhez.

[40] A munkáltató a felperes viszontkeresetére előterjesztett 2020. szeptember 1-jén kelt (Fővárosi Törvényszék 32.K.702.040/2020/14.) és a KDB eljárásában benyújtott 2021. május 7-én kelt nyilatkozataiban elismerte, hogy: a főosztályvezető (személynév 1) a felperes felmentését követően kikérte a NISZ Zrt.-től a felperes email-levelezését; az államtitkároknak írt levelei nem járultak hozzá a jogviszony megszüntetéséhez, a betekintése jogszerű volt; a hivatali levelezés célhoz kötöttségével ellentétesen folytatott magán levelezés jogellenes. Az alperes jogelődje 2021. július 9-én kelt KDB-hez címzett nyilatkozatban hivatkozott arra, hogy az EMMI Informatikai Biztonsági Szabályzatáról szóló utasítás (a továbbiakban: szabályzat) alapján a felhasználó köteles az elektronikus információs rendszereket kizárólag munkavégzés céljára használni, és annak használata során tilos a hivatalos email címet nem

hivatalos minőségben használni, azonban erre vonatkozó bizonyítékot nem csatolt. Arról az általa ismert gyakorlatról is beszámolt, hogy a munkavállalók valamilyen előny céljából a gov.hu végű email címről intézik magán ügyeiket.

[41] A Kp. 79.§ (2) bekezdés a) alapján közszolgálati jogviszonnyal kapcsolatos perben a közigazgatási szerv köteles bizonyítani az igény elbírálásához szükséges általános hatályú rendelkezések, utasítások és a jogvita eldöntéséhez szükséges, a közigazgatási szerv működési körében keletkezett iratok tartalmát. A Pp. 265. § (1) bekezdése szerint törvény eltérő rendelkezése hiányában a perben jelentős tényeket annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valósnak fogadja el, továbbá a bizonyítás elmaradásának vagy sikertelenségének a következményeit is ez a fél viseli.

[42] A peres eljárásban tartott első tárgyaláson a bíróság többek között a Pp. 265. § (1) bekezdésének megfelelő kioktatást nyújtott a felek számára. Miután a felperes vitatta a munkáltató által hivatkozott magán levelezést tilalmazó utasítás létezését, az alperes terhére kellett értékelni a Kp. 79. § (2) bekezdése és hivatkozása ellenére csatolni elmulasztott szabályzatra alapított érvelése bizonyítatlanságát. Megjegyzi azt is a másodfokú bíróság, hogy a felperes munkavégzési helyén kialakult és eltúrt gyakorlat sem eshet a munkavállaló terhére.

[43] A felek előadása, és a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapítható volt, hogy a munkáltató a felperes elektronikus levelezőrendszeren tárolt, magántitkát tartalmazó leveleit a tisztességes adatkezelés elvébe ütközően, megfelelő jogalap nélkül megszerezte, felhasználta és illetéktelen személlyel (személynév 1, alperesi jogi képviselő) közölte, a felperes hozzájárulása nélkül [Kit. 173. § (1) bekezdés]. A KDB a határozat2-ben nem foglalt állást a levelezőrendszerben megjelenő magán levelek munkáltató általi megismeréséről és felhasználásáról, azonban az elsőfokú bírósághoz hasonlóan – szemben a NAIH/2019/51/11. ügyszámú határozatában foglalt, másodfokú bíróság által is elfogadott – jogértelmezéssel – tévesen jutott arra a következtetésre, hogy a hivatali levelezőrendszer kezelése folytán a felperes összes elektronikus levelét, függetlenül a felperes jogviszonya fennállásától, jogosult megismerni. Az alperes a Kp. 78. § (1) bekezdése alapján a Pp. 265. § (1) bekezdés és a Kp. 79. § (2) bekezdés a) pont alapján fennálló bizonyítási érdek és kötelezettség (9. számú jegyzőkönyvi felhívás szerint) ellenére nem igazolta, hogy szabályzata a foglalkoztatottak számára tiltotta a hivatali levelezőrendszeren folytatott magánlevelezést és azt a felperessel megismertette. Mulasztása folytán is alaptalanul hivatkozott arra is, hogy a felperes jogellenes magatartása kizárja a munkáltató jogellenességét.

[44] A felperes a magán levelei megismerésével, kezelésével és felhasználásával összefüggésben, jogi álláspontja alátámasztásaként helyesen hivatkozott a GDPR 6. cikk (1) bekezdésébe foglalt jogalap hiányában megvalósuló jogsértésre, és a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (a továbbiakban: NAIH) NAIH/2019/51/11. ügyszámú határozatában foglalt megállapításokra. E döntés egyes megállapítása jelen jogvitában is helytállóak, így többek között az, hogy *„[A]z általános adatvédelmi rendelet fogalommeghatározásai alapján a munkavállaló rendelkezésére bocsátott munkahelyi e-mail-fiók adattartalma személyes adatnak, a személyes adaton elvégzett bármely művelet pedig adatkezelésnek minősül. Ettől elkülönülő kérdés, hogy a személyes adatok, illetve az adatkezelés kizárólag a munkavégzéssel, annak céljaival függ össze, vagy magáncélból történik, amely az adatkezelő személyének, illetve az adatkezelés jogszerűségének megítélésakor bírhat jelentőséggel... Abban az esetben, amikor a munkavállaló használja az e-mail-fiókot – függetlenül attól, hogy a munkáltató egyébként megtiltja vagy engedélyezi a magáncélú használatot – az abban tárolt személyes adatok tekintetében maga is adatkezelési tevékenységet végez... amikor közérdekű feladatot ellátó, vagy közhatalmat gyakorló szervről,*

adatkezelőről van szó, az adatkezelés jogalapja ezen adatkezelés esetében az általános adatvédelmi rendelet 6. cikk (1) bekezdés e) pontja szerinti jogalap, amely szerint a személyes adatok kezelése akkor jogszerű, ha az adatkezelés közérdekű vagy az adatkezelőre ruházott közhatalmi jogosítvány gyakorlásának keretében végzett feladat végrehajtásához szükséges. Abban az esetben ugyanakkor, amikor a munkavállaló a munkáltató által biztosított e-mail-fiókban a munka végzésével össze nem függő – magáncélú – tevékenységet is folytat és ennek kapcsán a saját és a legtöbb esetben más harmadik személyek személyes adatait kezeli, már nem ilyen egyértelmű a helyzet. Ebben az esetben ugyanis az adatkezelés célját nem a munkáltató határozza meg, hanem a munkavállaló, aki ezáltal adott esetben maga is adatkezelővé válik a harmadik személyek személyes adatai tekintetében a munkavégzésével semmilyen módon össze nem függő adatkezelés vonatkozásában. Ő dönt a személyes adatnak az e-mail-fiókba kerüléséről, és amíg a birtokában, rendelkezése alatt van a fiók, addig dönthet annak törléséről, egyéb felhasználásáról. Ugyanakkor ezen személyes adatok tekintetében is a rendszer működtetése továbbra is a munkáltató feladata és hatásköre, és a személyes adatokat tároló e-mail-fiók feletti rendelkezési jogát sem veszíti el a munkáltató, aki a magáncélú adatok tekintetében ezért adatkezelő marad. Ugyanígy adott esetben a munkavégzéssel összefüggő elektronikus levelek biztonsága érdekében az is munkáltatói döntés eredménye és a munkáltató adatkezelői minőségét támasztja alá, hogy a munkavállalói e-mail-fiók teljes tartalmát – beleértve a magáncélú leveleket is – egységes adatbázisként archiválja és tárolja a munkáltató. ... alapvető fontosságú, hogy az a tény, hogy a munkavállaló magáncélú személyes adatai vonatkozásában a munkáltató adatkezelőnek minősül, nem jelenti egyúttal azt is, hogy az ilyen célból kezelt személyes adatok kezelése a részéről minden esetben jogszerű, hiszen ha a munkáltató oldalán nem azonosítható ezen adatok kezelésének semmilyen jogszerű célja, illetve a 6. cikk (1) bekezdése szerinti jogalapja, akkor az ilyen adatok tároláson kívüli kezelése nem lesz jogszerű, a munkáltató részéről az ilyen személyes adatok nem használhatóak. A jogalap nélküli adatkezelésnek elsődlegesen az az általános jogszerű következménye, hogy a munkáltató – amint értesül ezen adatok kezelésének tényéről – megszünteti az ilyen adatok kezelését, azaz törli ezeket az e-mail-fiókból. A jelen üggyhöz hasonló helyzetben ugyanakkor az adatok törlése mint adatkezelési művelet – különösen ha a munkavállaló ténylegesen közös adatkezelőnek lenne tekinthető az adott esetben – csak a munkavállaló érdekeinek figyelembe vételével, és mindenekelőtt az adatkezelés tisztességességére vonatkozó követelménynek a betartásával valósítható meg jogszerűen. A munkáltatónak mint adatkezelőnek e vonatkozásban mindenekelőtt tájékoztatnia kell a munkavállalót a tervezett adatkezelési műveletről és lehetőséget kell biztosítania számára, hogy az adatok kezelését (törlését) kontrollálhassa, és – ha a kérdéses adatok törlése esetén azok a munkavállaló számára a továbbiakban már nem lennének elérhetők – a munkáltató által nem kezelhető adatokat a maga számára saját eszközre mentse. Értelemszerűen a munkáltató jogszerű adatkezelése alá eső adatok vonatkozásában – éppen a munkáltatót mint adatkezelőt terhelő kötelezettségek, így különösen az adatbiztonsági követelmények miatt – az ilyen adatmentést pedig a munkáltatónak joga és kötelezettsége felügyelni annak érdekében, hogy az valóban csak a magáncélból kezelt adatokra korlátozódjon. Egy olyan eljárás és mechanizmus kialakítása és megvalósítása szükséges tehát, ahol lehetőség szerint mindkét fél kontrollálja az adatok „szétválogatásának” folyamatát, és ennek során az általa jogszerűen nem kezelhető adatok csak az adat e minőségének megállapításához, a folyamat ellenőrzéséhez legszükségesebb körére korlátozódjon. A fentiek fényében kell megítélni azon munkavállaló személyes adatainak a munkáltatója általi kezelését is, aki – amellet hogy munkahelyi célból használja az e-mail-fiókot – magáncélból is igénybe veszi a munkáltatója által biztosított e-mail-fiókot. ... a munkaviszony fennállta alatt mind a munkavégzési, mind a magáncélú levelezések esetében az általános adatvédelmi rendelet 6. cikk (1) bekezdés e) pontja szerinti jogalap teszi lehetővé

biztonsági mentések készítését – az információbiztonsági szabályokra is tekintettel –, mely jogalap szerint a személyes adatok kezelése jogszerű lehet akkor is, ha az adatkezelés közérdekű – vagy az adatkezelőre ruházott közhatalmi jogosítvány gyakorlásának keretében végzett – feladat végrehajtásához szükséges. A munkaviszony megszűnése után szintén ezen célból és jogalap alapján archiválhatók, kezelhetők az elektronikus levelek. A kifejezetten magánjellegű levelezéseket azonban tekintettel arra is, hogy azok kezelése a munkáltató oldaláról nem lehet szükséges semmilyen szempontból, főszabály szerint nem lehet archiválni. ... a munkaszerződésre mint jogalapra azért nem lehet hivatkozni, mivel az általános adatvédelmi rendelet 6. cikk (1) bekezdés b) pontja szerinti, úgynevezett szerződéses jogalap akkor alkalmazható, ha az adatkezelés a szerződés teljesítéséhez szükséges. ... közfeladatot ellátó szervként az iratkezelési, információbiztonsági szabályokból és nyilatkozataiból adódóan az adatkezelés a közérdekű feladatai végrehajtásához való szükségessége megállapítható. Ebből következően a Kötelezett rendelkezett jogalappal az e-mail-fiókok archívumaiban történő, munkavégzési célú levelekben történő kereséssel összefüggő adatkezelés tekintetében, mely az általános adatvédelmi rendelet 6. cikk (1) bekezdés e) pontja szerinti jogalap. Ugyanakkor mindez a Kérelmező e-mail-fiókjaiban található, kizárólag munkavégzéssel összefüggő leveleire vonatkozik. A Kérelmező magánlevelezéseiben történő keresésre – mivel azok nem kapcsolódnak a foglalkoztatási jogviszonyhoz – a Kötelezett nem jogosult jogszerű adatkezelési cél és megfelelő jogalap hiányában.”.

[45] A rendelkezésre álló peranyag alapján – figyelemmel a NAIH határozatban foglalt, Fővárosi Ítéltábla által elfogadott és alapul vett jogértelmezésre – megállapítható volt, hogy a munkáltató részéről a felperes magánlevelei tekintetében a kereséssel és felhasználással megtestesült, az érintett személyes adatainak végzett adatkezelés eredményeként a felhasználás személyiségi jogot sértett. Ugyanis a Ptk. 2:46. § (1) bekezdése szerinti levéltitok sérelmét a levéltitokra irányuló bármilyen visszaélés megvalósítja, így a jogosulatlan megszerzés, és az azt követő cselekmények is, nemcsak a felhasználás. Az alperes a Ptk. 2:46. § (2) bekezdése szerinti személyiségi jogsértést már azzal elkövette, hogy a felementést követően nem hívta a fel az elektronikus postafiók és az abban tárolt levelekkel kapcsolatos nyilatkozat-tételre, a levelei feletti rendelkezési jog gyakorlására. Jogalap nélkül kérte ki a főosztályvezető a felperes archivált e-mailjeit a NISZ Zrt.-től és a levelek között a felek közti jogvita érdekében kutakodott, majd azokat felhasználva egyik, személynév 5 államtitkárnak 2019. január 30-án megküldött e-mailjét továbbította az alperes jogi képviselőjének is, amit a – felmentés jogellenessége iránti – perben felhasználtak. személynév 1 2022. február 15-én tartott tárgyláson (11. számú jegyzőkönyv) tett tanúvallomásából az is megállapítható volt, hogy személynév 4 államtitkárnak címzett felperesi levelet is megismerte. Mindezekkel megvalósult a személyes adatok védelméhez való jog és levéltitok megsértése. A felperes ért hátrányt személynév 1 által elismert, részéről bekövetkezett bizalomvesztés is igazolta. A magánlevelek jogosulatlan kinyomtatása szintén visszaélés a levéltitokkal, a levelek ügyvéd részére történő eljuttatása illetéktelen harmadik személlyel közlés. A levelek ügyvéden keresztül a bíróság részére történő eljuttatása szintén a Ptk. 2:46. § (1), (2) bekezdése szerinti titoksértés, ezzel az alperes felróhatósága nem volt jelentéktelen. Mindezekre tekintettel indokolt a sérelemdíj alkalmazása.

[46] A Kit. 67. § (4) bekezdés b) pont alapján alkalmazandó Ptk. 2:52. § (2) - (3) bekezdése alapján a bíróság a sérelemdíj összegét az eset körülményeire figyelemmel, a jogszabályi feltételekhez mérve, egyösszegben határozza meg, amelynél nem hagyható figyelmen kívül a személyi sérelem súlya, következményei, a károsodáskor fennálló ár- és értékviszonyok, valamint a bírói gyakorlat összehasonlításra alkalmas más ügyekben hozott döntései. A sérelemdíj intézményének kettős funkciója van: egyrészt a személyiségi jogi jogsértés vagyoni elégtétellel történő közvetett kompenzációját szolgálja, másrészt ugyanakkor – a hasonló jogsértések megelőzésének céljával – szankciós jelleggel is bír.

Mértékének meghatározásánál az eset körülményeinek vizsgálatát írja elő a törvény, az összecszerűség meghatározásánál, különösen a jogsértés súlyára, ismétlődő jellegére, a felróhatóság mértékére, a jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatásának kell figyelemmel lenni. A sérelemdíj összecszerűsége körében hangsúlyosan kellett értékelni azt, hogy a munkáltató adatvédelemhez való jogot és felperes magántitkát is megsértette, a magántitkoknak a felhasználása a perben bizonyítást nyert, a titok megismerésével összefüggően a közvetlen vezetőben kialakult bizalomvesztés mint hátrány is megvalósult. Ezt meghaladóan a megállapított jogsértés vonatkozásában további nem vagyoni hátrány, sérelem nem volt megállapítható, mert a felperes ugyan hivatkozott arra, hogy mindezek vezettek a felmentéséhez is, azonban ebben a perben ez nem volt megállapítható. Mindezekre tekintettel – a magánjogi büntetés-jelleg érvényre juttatása mellett is – a Fővárosi ítéltábla szerint 1.000.000 forint alkalmas és egyben elegendő a felperest ért nem vagyoni hátrányok kompenzálására.

[47] A Kit. 67. § (4) bekezdés b) pontja alapján alkalmazni rendelt Ptk. 2:52. § (2) bekezdése és a Kit. 165. § (2) bekezdése alapján kimentési lehetősége körében egyrészt nem élt a bizonyítás lehetőségével, másrészt a NAIH/2019/51/11. ügyszámú határozatban foglaltaknak megfelelő szabályozás (intern normában) kialakítása, továbbá egy megfelelő szabályozónak és a magasabb rendű jogszabálynak (GDPR) megfelelő adatvédelmi eljárás, intézkedések megtétele esetén nem lehet szó olyan ellenőrzési körön kívüli körülményről, amely elfogadható lenne [Kit. 165. § (2) bekezdés a) pont]. Valamint a belső, intern norma nem állhat ellentétben a jogszabályokkal, így a felperesnek az esetleges tiltás ellenére magáncélú levelezésre is kiterjedő rendszer-használata nem hívható fel elháríthatatlan magatartásként [Kit. 165. § (2) bekezdés b) pont], szintén a NAIH határozat szerinti, közhatalmi szerv alperesre is irányadó adatvédelmi feladatok teljesítése mellett. Mindezt az e rendelkezésre álló és releváns adatok alapján dönthetett a másodfokú bíróság a bizonyítékok eltérő értékelésének eredményeként.

[48] A kifejtettek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 109. § (2) bekezdése alapján, az indokolás részbeni megváltoztatásával, kiegészítésével és pontosításával részben megváltoztatta és az alperest kötelezte 1.000.000 forint sérelemdíj felperes javára történő megfizetésére, egyebekben az elsőfokú ítélet kereset további részeit elutasító rendelkezését helybenhagyta.

[49] A megváltoztató döntés folytán a felperes 14,3%-os arányú pernyertességéhez igazodóan az elsőfokú eljárásban az alperes javára megállapított perköltség összegét a Kp. 99. § (3) bekezdés 35. § (1) bekezdés alapján alkalmazandó Pp. 82. §, 83. § (2) bekezdése alapján leszállította. A felperesnek az elsőfokú perköltség mellőzésére és további csökkentésére irányuló fellebbezését megalapozatlannak találta, a további csökkentés a fellebbezés alapján mellőzte. Az alperes az elsőfokú peres eljárásban perköltséget kért, amit a Pp. 81. § (2) bekezdése alapján annak összegét szabályozó jogszabályi rendelkezésre, azaz az IM rendeletre utalással számított fel. A megváltoztató döntés folytán az IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján a peresztességhez (6.000.000 forint) igazodó mértékben állapította meg a másodfokú bíróság az alperes javára fizetendő perköltség összegét, annak további mérséklése az elsőfokú eljárásban a jogi képviselő által kifejtett munkára és a tartott tárgyalások számára is figyelemmel nem volt indokolt. A felperes a másodfokú eljárásban perköltséget nem kért, az alperes perköltségét az IM rendeletre utalással számította fel ismételten, amelynek összegét a Fővárosi Ítéltábla 150.000 forintban határozott meg, mert az

tekinthető az elvégzett jogi munkával is arányban állónak az IM rendelet 3. § (1)-(2) és (5)-(6) bekezdései alapján, amit az alperes 85,7%-os arányú pernyertessége folytán a felperes köteles megtéríteni a Kp. 99. § (3) bekezdés és 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 83. § (2) bekezdésének megfelelően.

[50] Az alperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján, míg a felperes a munkavállalói költségkedvezmény folytán teljes személyes illetékmentességben részesül, ezért a feljegyzett, az Itv. 39. § (1) bekezdése szerinti illetékalap után az Itv. 46. § (1) bekezdésébe szerint számított 560.000 forint fellebbezési eljárás illetéket a Kp. 99. § (3) bekezdése és 35.§ (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 95. § (1) bekezdés c) pontja, és a Pp. 102.§ (6) bekezdésére figyelemmel az állam viseli.

[51] Az ítélet ellen fellebbezésnek a Kp. 99. § (1) bekezdése szerint nincs helye.

Záró rész

Budapest, 2023. március 22.

dr. Robotka Imre s.k.	dr. Stumpf-Rádai Ágota s.k.	dr. Drávecz Margit Gyöngyvér s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró